

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Oslo, 16. oktober 2020

Folkehøgskolerådets innspill til Norges handlingsplan for FNs Bærekraftsmål

Folkehøgskolerådet takker for muligheten til å komme med innspill til nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene, og applauderer regjeringen for en inkluderende prosess i utforming av handlingsplanen. Folkehøgskolerådet er samarbeidsorgan for alle folkehøgskoler i Norge. Folkehøgskolerådet sender også inn eksempel på hvordan folkehøgskolene jobber for å nå flere av bærekraftsmålene frem mot 2030, se egen innsending.

Holistisk og samstemt

Slik Folkehøgskolerådet ser det, er selve kjernen til bærekraftsmålene å tenke holistisk og se hvordan samfunn og natur påvirker hverandre. Silo-tenkning må adresseres - vi må i stedet tenke samstemthet. Vårt første innspill er derfor at Samstemthetsforumet, som ble opprettet av regjeringen i 2018, må få en sentral rolle i utarbeiding og oppfølging av nasjonal handlingsplan for bærekraftsmålene. For å sørge for at flere perspektiver blir ivaretatt, er det også viktig at dette forumet representerer mangfoldet i samfunnet, både når det gjelder interesser, samt mangfold i forhold til kultur, kjønn, alder etc. Handlingsplanen bør rette seg mot alle departement, sektorer, virksomheter og alle medborgere – skal vi klare å nå bærekraftsmålene må vi gjøre det sammen og samtidig.

Handlingsplanens innretning

For at handlingsplanen skal være et nyttig verktøy mener vi at det bør være lett tilgjengelig og «levende», slik at aktører og medborgere kan følge utvikling i arbeidet med å nå de ulike målene. Ved å kunne følge resultatene og dermed gode eksempler, vil handlingsplanen både være transparent og bidra til motivasjon og inspirasjon for å nå målene. Målene bør være konkrete og realistiske, gjerne med delmål frem mot de større 2030-målene. Handlingsplanen bør motivere og oppfordre til tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid, hvor det etableres statlige støtteordninger for slike samarbeid. Med fagfornyelsen er tverrfaglighet sentralt, og skoleelever bør se at dette gjenspeiles i samfunnet når de etter hvert skal inn i arbeidslivet. Folkehøgskolene har lang erfaring i både tverrfaglig og tverrsektorielt arbeid – noe som vi erfarer er svært verdifullt.

Satsningsområder og tiltak

Som allerede nevnt, bør den holistiske tenkningen bærekraftsmålene har, stå sentralt for alle satsningsområder. Når det jobbes med forbedringer på ett område, må det ses i sammenheng med andre områder som blir berørt. Dagens utfordringer er skapt av den eldre generasjonen, som også må ta et tydelig ansvar for å nå bærekraftsmålene. Ett av disse ansvarene er å skape gode betingelser for den yngre generasjonen til å kunne ta bærekraftige valg. Her er utdanning sentralt, og mål 4.7. om utdanning for bærekraftig utvikling bør være et prioritert satsningsområde. Fagfornyelsen i skolen har i stor grad tatt dette målet på alvor, og det blir nå viktig å forske på hvordan elevene lærer om, for og i bærekraftig utvikling. Mål 4.7 må også forankres godt i lærerutdanningene, og det må sikres at det er sammenheng mellom det som læres på lærerutdanningene og det som læres i skolen. Videre er det viktig å støtte initiativer fra den private skolesektoren, ikke-formell utdanning og voksenopplæringen som støtter opp om mål 4.7. Likeledes forskning på slike initiativer, og det bør i handlingsplanen inkluderes støtteordninger for dette.

Et annet viktig satsningsområde for Norge må være å redusere klimagassutslipp i alle sektorer. Derfor bør virksomheter årlig rapportere på klimagassutslipp og hvilke tiltak de iverksetter. Dette bør også gjelde for utdanningssektoren. Folkehøgskolene måler nå utslipp for 2019, som utgangspunkt for reduksjon av utslipp frem mot 2030. Det fantes ingen klimaregnskap tilpasset folkehøgskoler, men gjennom samarbeid med Stiftelsen Miljøfyrtårn og Vestlandsforskning har vi nå fått på plass et slikt verktøy. Handlingsplanen bør stimulere til slike samarbeid på tvers for å skape løsninger som bidrar til kartlegging og kutt i klimagassutslipp, samt synliggjøring av disse.

I Norge har vi allerede gode utdanningsordninger, men vi har utfordringer når det gjelder frafall i skolen, som bør adresseres i handlingsplanen. Det må jobbes mot ulikhet og utenforskap i Norge, både i skolen og ellers i samfunnet. Her må ulike skoleslag samarbeide, og det bør vurderes andre måter å måle elevers prestasjoner på enn kun karakterer. Her har folkehøgskolene mye å bidra med, og pilotprosjektet med mentorordning i 2016-2018 viste at det ligger et stort potensial hos folkehøgskolene for å bidra til at elever som ikke har fullført videregående skole vil kunne få ny motivasjon etter et år på folkehøgskole med oppfølging fra mentor. Vi mener at det bør legges til rette for slike og lignende tiltak i nasjonal handlingsplan.

I tillegg til å ta tak i utfordringer og muligheter i Norge, bør den nasjonale handlingsplanen ta hensyn til at vi er en del av verden. Når vi skal tenke samstemt må derfor det globale perspektivet også med for å finne bærekraftige løsninger for framtida.

Hilsen
Folkehøgskolerådet

Christian Tynning Bjørnø /s/
Daglig leder

Brita Phuthi /s/
Internasjonal rådgiver